

Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ (ύλη Α΄ Λυκείου)

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

[Μαθήματα ζωής]

Το παρακάτω κείμενο αποτελεί απόσπασμα των απαντήσεων του συγγραφέα Νίκου Δήμου σε συνέντευξη που έδωσε στο περιοδικό *Esquire* τον Ιανουάριο του 2007 (<https://www.georgakopoulos.org/work/people/nikos-dimou/>, διασκευή της συνέντευξης).

Βλέπω πολλούς ανθρώπους που γερνάνε και παραιτούνται. Μαραζώνουν. Εγώ όσο γερνάω επιταχύνω. Γκαζώνω. Επειδή έχω λιγότερο χρόνο στη διάθεσή μου, επιταχύνω για να ζήσω πιο πολλά πράγματα. Αυτό δεν νομίζω ότι είναι αντιπροσωπευτικό. Είμαι λίγο παράφρων.

Όσο περνούν τα χρόνια έχεις την εντύπωση ότι αλλάζεις, ότι τώρα ξέρεις περισσότερα από όσα ήξερες πριν από τριάντα χρόνια. Αμ δε. Απλώς τώρα τα εκφράζεις διαφορετικά.

Η τεχνολογία με κρατάει ζωντανό και ξύπνιο. Κάθε μέρα κάτι γίνεται. Είναι ο μόνος χώρος στον οποίο κάτι γίνεται. Σε άλλους δεν γίνεται τίποτα, σε άλλους πηγαίνουμε και ανάποδα.

Αν κάποιος ήθελε να με περιγράψει με μία λέξη, αυτή θα ήταν η «περιέργεια». Περιέργεια σε όλα τα επίπεδα. Διανοητική, φιλοσοφική, ό,τι θέλετε. Διέλυα τα παιχνίδια μου, όταν ήμουν παιδί. Δεν τα έσπαγα – τα αποσυναρμολογούσα. Και μετά τα επανα-συναρμολογούσα. Στα 13 μου έφτιαξα το πρώτο μου τεχνολογικό επίτευγμα, για το οποίο είμαι ακόμα και τώρα υπερήφανος: Ένα ραδιόφωνο με γαληνίτη¹. Με ένα χαρτόνι, ένα πηνίο, ένα κομμάτι γαληνίτη, ένα χερούλι, μια ακίδα και ένα ζευγάρι ακουστικά, μπορούσες να ακούσεις τους δύο σταθμούς της εποχής, χωρίς ρεύμα ή μπαταρίες. Είχα βρει τις οδηγίες σε ένα αμερικανικό περιοδικό.

Πήρα τον πρώτο μου υπολογιστή το 1985. Το Ίντερνετ είναι για μένα το σημαντικότερο πράγμα που εφηύρε ο άνθρωπος σε όλη του την ιστορία. Είμαι πανευτυχής που το πρόλαβα.

Το blog μου το ξεκίνησα για πλάκα, αλλά στην πραγματικότητα είναι ένα έργο. Και είναι κατά πάσα πιθανότητα το τελευταίο μου σημαντικό έργο, και ίσως και το πιο αξιόλογο. Το blog για έναν συγγραφέα είναι κάτι φανταστικό. Το βιβλίο είναι σαν μια μποτίλια στο πέλαγος – την πετάς και δεν ξέρεις πού θα φτάσει, ποιος θα την ανοίξει. Στο blog ο συγγραφέας είναι σαν τον ηθοποιό – έχει το κοινό απέναντί του και νιώθει την αντίδρασή του, και στο τέλος εισπράττει και το χειροκρότημα ή την αποδοκιμασία. Είναι σαν ένα βιβλίο που περιέχει και όλες τις σημειώσεις που έχουν κάνει στα περιθώρια όλοι όσοι το διάβασαν.

Αγαπώ τα τεχνολογικά επιτεύγματα που με προεκτείνουν ως άνθρωπο. Και το πλυντήριο και το ασανσέρ είναι τεχνολογικά επιτεύγματα, αλλά δεν με συναρπάζουν. Και δεν συναρπάζουν κανέναν – έχετε

¹ Είδος ορυκτού, το κυριότερο μέταλλευμα, στο οποίο περιλαμβάνεται μόλυβδος.

δεν κάποιον να πλένει το πλυντήριό του τις Κυριακές; Το αυτοκίνητο είναι η κινητική μου προέκταση. Η φωτογραφία είναι προέκταση του ματιού μου. Ο υπολογιστής είναι προέκταση του μυαλού μου, της μνήμης μου. Το κινητό τηλέφωνο είναι η προέκταση της ικανότητάς μου να επικοινωνώ. Αυτές είναι οι πλευρές της τεχνολογίας που αγαπώ. Όλες τις χρησιμοποιώ – δεν μου αρέσει να ανεβαίνω 10 πατώματα με τις σκάλες – αλλά δεν έχω καμία προσωπική σχέση με το ασανσέρ. Μόνο όταν χαλάει.

Είμαι υπερήφανος γιατί έχω παραμείνει έντιμος. Το λέω κι ας ακούγεται λίγο βαρύγδουπο. Κατάφερα να περάσω μέσα από χώρους αρκετά δύσκολους – η διαφήμιση, οι επιχειρήσεις, η δημοσιογραφία – χωρίς συμβιβασμούς, χωρίς να κάνω κάτι για το οποίο **να ντρέπομαι**, πληρώνοντας υψηλό τίμημα μερικές φορές. Κατάφερα να διατηρήσω την ακεραιότητα και την παιδικότητά μου. Να μη γίνω ποτέ μεγάλος. Αυτό, ναι, νομίζω ότι είναι ένα επίτευγμα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε, σύμφωνα με το κείμενο, τις παρακάτω προτάσεις, γράφοντας δίπλα σε κάθε περίοδο λόγου τη λέξη «Σωστό» ή «Λάθος».

α) Ο Νίκος Δήμου θεωρεί ότι όσο περνούν τα χρόνια αποκτά ουσιαστικά νέες γνώσεις που δεν διέθετε στο παρελθόν.

β) Σύμφωνα με τον συγγραφέα, η τεχνολογία αποτελεί τον μοναδικό τομέα στον οποίο παρατηρείται συνεχής πρόοδος και εξέλιξη.

γ) Ο Νίκος Δήμου κατασκεύασε το πρώτο του τεχνολογικό επίτευγμα ακολουθώντας οδηγίες που βρήκε σε ελληνικό περιοδικό.

δ) Ο συγγραφέας θεωρεί ότι το blog υπερτερεί του βιβλίου ως προς την άμεση αλληλεπίδραση του δημιουργού με το κοινό του.

ε) Ο Νίκος Δήμου δηλώνει ότι η μεγαλύτερη υπερηφάνειά του προέρχεται από την επαγγελματική του επιτυχία στους χώρους της διαφήμισης, των επιχειρήσεων και της δημοσιογραφίας.

10 μονάδες

2. «... Διέλυα τα παιχνίδια μου, όταν ήμουν παιδί. Δεν τα έσπαγα – τα αποσυναρμολογούσα. Και μετά τα επανα-συναρμολογούσα». Να αναγνωρίσετε το είδος της σύνταξης στις παραπάνω προτάσεις των παραπάνω περιόδων, να δικαιολογήσετε τη χρήση του και να τις μετατρέψετε στο αντίθετο είδος. Ποια αλλαγή παρατηρείτε στις προτάσεις μετά τις αλλαγές ως προς το επικοινωνιακό αποτέλεσμα;

10 μονάδες

3. Να αναγνωρίσετε τους τρόπους συνοχής των 6 πρώτων περιόδων «Βλέπω πολλούς ανθρώπους που γερνάνε και παραιτούνται. Μαραζώνουν. Εγώ όσο γερνάω επιταχύνω. Γκαζώνω. Επειδή έχω λιγότερο χρόνο στη διάθεσή μου, επιταχύνω για να ζήσω πιο πολλά πράγματα. Αυτό δεν νομίζω ότι είναι αντιπροσωπευτικό.» της 1^{ης} παραγράφου του κειμένου.

10 μονάδες

4. Να σχολιάσεις πλήρως τον τίτλο του κειμένου ως προς τις γλωσσικές επιλογές, το ύφος και το επικοινωνιακό αποτέλεσμα για τον δέκτη.

3 μονάδες

5. Να εντοπίσετε τον τρόπο οργάνωσης της έβδομης παραγράφου του κειμένου («Αγαπώ τα τεχνολογικά επιτεύγματα ... Μόνο όταν χαλάει.») και να καταγράψετε τη λειτουργία της συγκεκριμένης επιλογής για τον αναγνώστη.

7 μονάδες

6. Να γράψετε από ένα **μονολεκτικό συνώνυμο** για κάθε υπογραμμισμένη λέξη του κειμένου (παραιτούνται, διανοητική, επίτευγμα, εφηύρε, συναρπάζουν) και ένα **μονολεκτικό αντώνυμο** για κάθε λέξη που **σημειώνεται με έντονη γραφή** στο κείμενο (επιταχύνω, παράφρων, αποδοκιμασία, προεκτείνουν, να ντρέπονται).

ΛΕΞΕΙΣ	ΣΥΝΩΝΥΜΑ	ΛΕΞΕΙΣ	ΑΝΤΩΝΥΜΑ
παραιτούνται		επιταχύνω	
διανοητική		παράφρων	
επίτευγμα		αποδοκιμασία	
εφηύρε		προεκτείνουν	
συναρπάζουν		να ντρέπομαι	

20 μονάδες

Γ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Με αφορμή τη συνέντευξη του κ. Δήμου, να γράψεις ένα άρθρο στο προσωπικό σου ιστολόγιο στο οποίο θα παρουσιάζεις κάποιους από τα τρόπους, με τους οποίους οι ηλικιωμένοι της σημερινής εποχής μπορούν να παραμείνουν «ζωντανοί» και «επίκαιροι». Το κείμενό σου να μην ξεπερνά τις 350 λέξεις.

40 μονάδες